

واقعہ

مروری بر جہاد سازندگی
شہرستان خمینی شیر در دفاع مقدس

نویسندگان:

مہدی نوری

سید منصور میردامادی

سرشناسه	: نوری، مهدی، ۱۳۹۰
عنوان و نام پدیدآور	: واقعه: مروری بر جهاد سازندگی شهرستان خمینی شهر در دفاع مقدس / نویسندگان مهدی نوری، منصور میردامادی؛ به سفارش سازمان جهاد سازندگی استان اصفهان.
مشخصات نشر	: اصفهان: هنرهای زیبا، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۱۸۳ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: 9789648847918 : ۴۰۰۰۰ ریال
عنوان دیگر	: مروری بر جهاد سازندگی شهرستان خمینی شهر در دفاع مقدس.
موضوع	: سازمان جهاد سازندگی خمینی شهر
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- شهیدان -- سرگذشتنامه
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- شهیدان -- وصیتنامه‌ها
موضوع	: شهیدان -- ایران -- اصفهان (استان) -- سرگذشتنامه
موضوع	: شهیدان -- ایران -- خمینی شهر -- سرگذشتنامه
شناسه افزوده	: میردامادی، سیدمنصور، ۱۳۳۳
شناسه افزوده	: سازمان جهاد سازندگی استان اصفهان
رده‌بندی کنگره	: DSR ۱۶۲۵/۱۰۹ : ۱۳۹۰
رده‌بندی دیوپی	: ۹۵۵.۰۸۴۳.۰۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۸۹۶۲۲

تألیف	: مهدی نوری، سیدمنصور میردامادی، به سفارش سازمان جهاد سازندگی استان اصفهان
صفحه آرای و طراحی جلد	: ایمان معتمدی
مدیر تولید	: محسن اصلانی
ناظر فنی	: مسعود اصلانی
لیتوگرافی	: هنر اسکندر
چاپ	: حافظ
صحافی	: امین
چاپ اول	: ۱۳۹۰
شمارگان	: ۱۰۰۰، قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال

۰۹۱۳۳۰۶۰۱۸۳

انتشارات هنرهای زیبا

تشکر و قدردانی

توفیقی حاصل شد تا گوشه‌ای از ایثارگری سنگرسازان بی‌سنگر که تاریخ‌سازان جهادسازندگی شهرستان خمینی‌شهر هستند را همراه با توصیفی از زندگی شهدای بزرگوار تدوین گردد، بدین وسیله از همکاران و همسنگران و یاران زیر تقدیر و تشکر می‌کنم:

- ۱- خانواده‌های محترم شهدا که همکاری خاصی برای ثبت آثار عزیزان خود داشتند.
- ۲- جناب آقای مهندس محمدرضا نریمانی ریاست محترم سازمان جهادکشاورزی استان.
- ۳- معاون محترم توسعه نیروی انسانی جهاد کشاورزی جناب آقای مهندس علی محمدی.
- ۴- مسئول محترم اداره تعاون و امور ایثارگران،
- ۵- جمعی از برادران جهادگر شهرستان و استان که در جمع‌آوری اطلاعات کمک نمودند.
- ۶- کنگره شهدای شهرستان خمینی شهر.
- ۷- کانون سنگرسازان بی‌سنگر استان اصفهان و شهرستان خمینی‌شهر

فهرست

فصل اول: کلیات	۱
مقدمه	۲
پیشگفتار	۴
تاریخچه جهاد سازندگی	۶
الف) زمینه پیدایش جهاد سازندگی	۶
ب) فرمان امام برای تأسیس جهاد سازندگی:	۸
ج) اهداف جهاد سازندگی	۹
د) جهاد سازندگی در خدمت جبهه‌ها	۱۰
ه) قانون تشکیل وزارت جهاد	۱۳
فصل دوم: شهداء و جانبازان	۱۷
مقدمه	۱۸
محمد حسین یزدان‌پناه	۱۹
رمضانعلی آقایی خوزانی	۲۵
محمد مهدی یزدان‌پناه	۳۰
نحمد هادی بیات، صدیق	۳۷
سید اسماعیل میریان	۳۹
محمد وطنخواه	۴۳
رمضانعلی با صفا	۴۵
قلی مانیان سودانی	۴۶

۴۸.....	هاشم سلیمانی دهنوی
۵۲.....	محمد اسحاقیان درچه
۵۴.....	رسول امام جمعه اندانی
۵۵.....	نادر گورویی
۵۶.....	مهدی ملک‌ان‌نژاد
۵۷.....	علی حاج هاشمی ورنوسفادرانی
۶۰.....	حسین نوریان
۶۳.....	محمد علی کاظمی
۶۴.....	رضا لطفی ورنوسفادرانی
۶۵.....	محمد رضایی
۶۶.....	غلامحسین پریشانی
۶۷.....	اصغر حیدری خوزانی
۶۸.....	علی قنبر علی‌وند
۷۰.....	محمود زهتاب
۷۲.....	حمید کریمی اندانی
۷۵.....	علی محمد پریشانی
۷۶.....	احمد مهربانی کوشکی
۷۹.....	غلامرضا مختاری ورنو سفادرانی
۸۰.....	نادعلی مسلمی
۸۱.....	اسدالله رضایی آدریانی
۸۳.....	امیر آقا طاهری خوزانی
۸۴.....	اصغر اخوان ورنوسفادرانی
۹۱.....	عباس پور پرورش
۹۲.....	محمود محمدی فرد

۹۶.....	حسن فتحیان دستگردی
۹۷.....	پرویز فلاح چم آسمانی
۹۸.....	گروهی از جانبازان جهاد سازندگی خمینی شهر
۱۰۷.....	فصل سوم: چشم‌انداز به خاطرات همزمان
۱۰۸.....	مقدمه
۱۰۹.....	علی انتظاری
۱۱۰.....	محمد جعفر انارکی
۱۱۱.....	احمد حاجیان
۱۱۱.....	علی اصغر حاج حیدری
۱۱۲.....	بهمن محرابی
۱۱۳.....	علی آقا محمدی
۱۱۴.....	جواد سعیدی
۱۱۵.....	رضا یزدی
۱۱۷.....	فصل چهارم: ناگفته‌های مسئولین جهاد سازندگی شهرستان
۱۱۸.....	حاج سید منصور میردامادی
۱۲۳.....	واحد اعزام نیروها و پشتیبانی
۱۲۳.....	حاج نعمت الله رضائی
۱۲۶.....	کارگاه خیاطی
۱۲۷.....	خانم کاملی
۱۲۸.....	خانم سالمی
۱۲۹.....	کارگاه خیاطی
۱۳۳.....	رمضان حاج حیدری
۱۳۵.....	آموزش جهادگران

۱۳۷	 فصل پنجم: کمک‌های مردم
۱۳۸	 مقدمه
۱۳۹	 لشکر نجف اشرف
۱۴۷	 سندج
۱۵۰	 ایلام
۱۵۱	 دهلران
۱۵۲	 سایر مناطق
۱۵۵	 فصل ششم: روایت تصویر
۱۵۶	 مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

شهید که خداوند متعال در شأن آن «حیاء عند ربهم یرزقون» را فرموده است... بار می‌یابد در نزد خداوند و ضیافت مقام رب العالمین را دارد.

بشری قاصر مثل من چه می‌تواند گفت. آیا بار یافتن نزد خداوند و ضیافت مقام مقدس ربوبی از آنان را می‌توان با قلم و بیان و گفتن و شنودن توضیح داد. آیا این همان مقام «فادخلی فی عبادی وادخلنی جنتی» نیست که حدیث شریف بر سید مظلومان و سرور شهیدان منطبق نموده است. آیا این جنت همانی است که مؤمنان در آن راه دارند یا...، آیا این بار یافتن و ارتزاق نزد رب الارباب همان مفاهیم بشری آن است یا رمزی است الهی مافوق برداشت بشر، بار الها این چه سعادت است که نصیب بندگان خاص خود کردی که ما از آن محرومیم. در این حال من به مادران و پدران و همسران و تمام بازماندگان این عزیزان به جای تسلیت، تبریک عرض می‌کنم.

«یا لیتنی کنت معهم فافوز فوزاً عظیماً»

روح الله موسوی الخمینی

فصل اول

کلیات

مقدمه

شهرستان خمینی‌شهر با داشتن مردمی مذهبی خیلی سریع در جریان انقلاب اسلامی و جنگ، همکاری، همراهی، تلاش و ایثار خود را شروع کردند. در عرصه جهادسازندگی اعزام نیروهای جهادگر و تقدیم تعداد بسیار زیادی شهید، مجروح و جانباز برای حفظ و حراست از انقلاب اسلامی و ارائه کمک‌های مردمی استقبال خارج از وصف این مردم در تاریخ دوران دفاع مقدس خوش می‌درخشید. باغداران و دامدارانی پا به عرصه کمک گذاشتند. که کلیه محصولات خود را به جهادسازندگی واگذار کردند تا برای رزمندگان ارسال کنند. زنان خانه‌داری که در منازل شخصی با هزینه‌های خود نان پخت می‌کردند و اهدا می‌نمودند. مجموعه‌ی این کمک‌ها موجب شد که دفتر پشتیبانی جبهه و جنگ اقداماتی در خور انجام دهد. تجهیز یک کارگاه خیاطی که خواهران زیادی با احساس مسئولیتی که داشتند همه روزه در این کارگاه حاضر و به دوخت لباس کار برای رزمندگان می‌پرداختند. اهداء مواد لبنی باعث شد این کارگاه بخشی از فعالیت خود را صرف دوخت کیسه برای تهیه ماست چکیده (کیسه‌ای) نماید. تهیه لباس زمستانه، کلاه، دستکش از دیگر فعالیت‌ای کارگاه خیاطی جهادسازندگی بود. ارسال کمک‌های جمع‌آوری شده به جبهه‌ها طی کاروان‌های گوناگون برگ‌های زرین دیگری از تاریخ این نهاد انقلابی به شمار می‌رود.

در فصل اول این نوشته به کلیاتی پیرامون تأسیس و شکل‌گیری جهادسازی از ابتدا تا امروز که به نام سازمان جهاد کشاورزی نام دارد، پرداخته شده است.

در فصل دوم به بیانی کوتاه از یاد و خاطرات شهدای جهادسازی شهرستان پرداخته شده این نوشته در حد توان ما بوده نه در حد حق این عزیزان. دوستانی که نه در این مقال که در طول تاریخ این شهرستان نام خود را جه‌خوش ثبت کردند.

لازم به یادآوری است بعضی از این شهدای گرانقدر در اصفهان به خاک سپرده شده اما خانواده‌های آنها جهاد سازندگی خمینی‌شهر را محل مراجعات خود قرار دادند و یا اینکه عزیزی هستند که در این شهرستان متولد و عمری سپری کردند و اینک والدین و بستگان آنان در جای دیگری ساکن هستند که در مجموع چون به نوعی با این شهرستان مرتبط بوده‌اند، بر خود لازم دیدیم از همه آنان یاد کرده باشیم.

در فصل چهارم به ناگفته‌هایی از مسئولین و دست‌اندرکاران این جهاد سازندگی پرداخته شده است. البته لازم به ذکر است بعضی از مسئولین اولیه حاضر به بیان مطالب و خاطرات خود نشدند. در فصل پنجم به ارائه آماری از کمک‌های مردمی و در فصل پایانی روایت تصویر ارائه شده که گوشه‌ای از صحنه‌های حضور جهادگران در جبهه‌های نبرد و خدمات پشت جبهه را بیان کرده است.

پیشگفتار

بهمن سال ۱۳۵۷ اوج فعالیت نیروهای انقلابی برای پیروزی و مقاومت نیروهای مخالف بود. آرام آرام تأمین امنیت شهرها و روستاها و محلات به دست نیروهای مردمی افتاد. مساجد مرکز تجمع این نیروها شد. با ورود به سال ۵۸ و آغاز برداشت گندم، گاهی مزارع گندم به آتش کشیده شد. بخشی از نیروهای مردمی برای برداشت سریع گندم به کمک کشاورزان رفتند. تهیه و تدارک وسایل لازم برای درو و جمع‌آوری محصولات و سازماندهی کمک‌های نیروهای انسانی در این عرصه باعث تشکیل هسته‌های اولیه نهادهای انقلابی برای کمک به بازسازی زیرساخت‌های روستایی گردید. حرکت جامعه به سوی بازسازی ویرانی‌های ناشی از فعالیت‌های انقلابی به ویژه در روستاها و مناطق محروم گامی نو در رانندگی تثبیت نظام سیاسی جدید شد. بنابراین جهادسازندگی با الهام از دستورات اسلامی در قالبی جهادی شکل گرفت. آغاز به کار رسمی این نهاد انقلابی از سال ۱۳۵۸ از جمله راهکارهای اساسی جامعه برای رفع مشکلات فوق به حساب می‌آید. شهریور سال ۱۳۵۹ مصادف شد با آغاز جنگ و عملیات نظامی عراق از سوی مرزهای غربی و جنوبی علیه ایران. مردم شهرها و روستاهای مرزی مجبور به ترک خانه و کاشانه‌ی خود شدند. عده‌ای از این آوارگان به شهرستان خمینی‌شهر وارد شدند. کسانی که اقوام یا آشنایی داشتند به منزل آنان رفتند. دیگرانی که جایی برای اسکان نداشتند معضلی برای دستگاههای اجرایی شهرستان شد. مشکل تأمین محل اسکان، لوازم خانگی و خوراک

آوارگان عامل اساسی تشکیل دفتر پشتیبانی در جهادسازندگی گردید. با شعله‌ورتر شدن آتش جنگ تحمیلی و حضور نیروهای مردمی در آن جهت حمایت و پشتیبانی از رزمندگان این دفتر فعال‌تر گردید. بنابراین با گذشت زمان تشکیلات سازمانی جهادسازندگی توسعه یافت. احداث جاده در مناطق عملیاتی، ساخت پل و سنگر، ایجاد خاکریز، ساخت حمام و... به وظایف این نهاد انقاربی اضافه شد. وظایف فوق می‌طلبید که جهادسازندگی نیروهای مناسب را شناسایی و به جبهه‌ها اعزام نماید. حضور مهندسین، تکنسین‌ها، کارگران ماهر، رانندگان ماشین‌های سنگین از نشانه‌های بارز فعالیت این نهاد به حساب می‌آید. در سال ۱۳۶۲ ضرورت توسعه جهادسازندگی بیش از پیش احساس شد. اهداف و وظایفی که برای جهادسازندگی متصور شده بود با ساختار سازمانی آن تطابق کافی نداشت. بنابراین در هشتم آذر ماه همان سال مجلس شورای اسلامی قانون تشکیل وزارت جهادسازندگی را تصویب نمود. از این به بعد تحولی جدید در راستای فعالیت رسمی با اهداف و وظایف جدید و دقیق در این نهاد به وجود آمد. شرکت فعال در موارد حساس و ضروری مثل جنگ را شورایعالی دفاع در چهار چوب ضوابطی جدید تعیین و آن را به عنوان وظایف وزارت جهادسازندگی به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رساند.

تاریخچه جهاد سازندگی

الف) زمینه پیدایش جهاد سازندگی

با پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۱۳۵۷ ضرورت تشکیل و پی‌ریزی نهادی مستقل برای زدودن آثار ستم شاهی از چهره روستاها و مناطق محروم کشور به صورت یک خواست عمومی مطرح شد. این ضرورت از آنجا ناشی می‌شد که تشکیلات اداری و دوایر دولتی که در رژیم گذشته بنا شده بودند براساس توسعه نظام شهری پایه‌ریزی گردیده بودند و اصولاً در الگوی توسعه اقتصادی رژیم شاه تشکیلات و سازمانی برای رفع نیازهای روستائیان، بویژه تولیدکنندگان فرآورده‌های زراعی و دامی پیش‌بینی نشده بود.

روستائیان ایران که بخشی عظیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند تا پیش از انقلاب اسلامی هدف آزارهای اجتماعی و اقتصادی فراوانی بودند. ستم «خان» و «کدخدا» و «آژان» و سایر مأمورین دولتی و رشوه‌ها و باج‌های کلانی که به انواع حیل‌ها از روستائیان می‌گرفتند، همراه با سلب امنیت جانی و مالی روستائیان، خاطره‌های دردناکی در اذهان تداعی می‌کند.

در نظام اقتصادی رژیم گذشته که رویکرد آن به فرهنگ شهرنشینی و رواج صنعت مونتاژ بود، نظام سنتی مبتنی بر کشاورزی در روستاها، جایگاهی نداشت و رو به اضمحلال بود. این وضعیت نه تنها موجب بیکاری و مهاجرت روستائیان به شهرها و رشد قارچ گونه‌ها مشاغل کاذب